

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) NR 1175/2011**z dnia 16 listopada 2011 r.****zmieniające rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

zatytułowane „Poprawa wdrażania paktu stabilności i wzrostu”⁽⁸⁾.

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 121 ust. 6,

(3) Pakt opiera się na dążeniu do zapewnienia zdrowych finansów publicznych jako środka służącego umocnieniu warunków stabilności cen oraz silnego, trwałego wzrostu opartego na stabilności finansowej, wspierając tym samym osiągnięcie celów Unii w zakresie zrównoważonego wzrostu i zatrudnienia.

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

(4) Część zapobiegawcza Paktu wymaga, aby państwa członkowskie osiągnęły i utrzymały średniookresowy cel budżetowy i w tym celu przedstawiały programy stabilności, względnie programy konwergencji. Zostałyby one wzmocniona, gdyby wprowadzono bardziej rygorystyczne formy nadzoru w celu zapewnienia spójności i zgodności działań państw członkowskich z ramami koordynacji budżetowej Unii.

uwzględniając opinię Europejskiego Banku Centralnego⁽¹⁾,stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą⁽²⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Przewidziana w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) koordynacja polityk gospodarczych państw członkowskich w Unii powinna zapewniać poszanowanie zasad przewodnich dotyczących stabilnych cen, zdrowych finansów publicznych i warunków pieniężnych oraz trwałej równowagi płatniczej.

(5) Treść programów stabilności i programów konwergencji, jak również procedura, zgodnie z którą są one badane, powinny zostać dopracowane zarówno na szczeblu krajowym, jak i unijnym w świetle doświadczenia zyskanego przy wdrażaniu Paktu.

(2) Pakt stabilności i wzrostu (Pakt) obejmował początkowo rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych⁽³⁾, rozporządzenie Rady (WE) nr 1467/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie przyspieszenia i wyjaśnienia procedury nadmiernego deficytu⁽⁴⁾ oraz rezolucję Rady Europejskiej z dnia 17 czerwca 1997 r. w sprawie paktu stabilności i wzrostu⁽⁵⁾. Rozporządzenia (WE) nr 1466/97 i (WE) nr 1467/97 zostały zmienione w 2005 r. odpowiednio rozporządzeniami (WE) nr 1055/2005⁽⁶⁾ oraz (WE) nr 1056/2005⁽⁷⁾. Ponadto w dniu 20 marca 2005 r. Rada przyjęła sprawozdanie

(6) Cele budżetowe w programach stabilności i konwergencji powinny wyraźnie uwzględniać środki przyjęte zgodnie z ogólnymi wytycznymi polityki gospodarczej, wytycznymi dla zatrudnienia państw członkowskich i Unii oraz, ogólnie, krajowe programy reform.

(7) Programy stabilności i programy konwergencji należy przedkładać i poddawać ocenie, zanim zostaną podjęte kluczowe decyzje w sprawie budżetów krajowych na kolejne lata. Należy zatem określić odpowiedni termin przedkładania programów stabilności i programów konwergencji. Biorąc pod uwagę specyfikę roku budżetowego w Zjednoczonym Królestwie, należy określić szczególne przepisy dotyczące terminu przedkładania przez ten kraj programów konwergencji.

⁽¹⁾ Dz.U. C 150 z 20.5.2011, s. 1.

⁽²⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 28 września 2011 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z dnia 8 listopada 2011 r.

⁽³⁾ Dz.U. L 209 z 2.8.1997, s. 1.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 209 z 2.8.1997, s. 6.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 236 z 2.8.1997, s. 1.

⁽⁶⁾ Rozporządzenia Rady (WE) nr 1055/2005 z dnia 27 czerwca 2005 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1466/97 w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych (Dz.U. L 174 z 7.7.2005, s. 1).

⁽⁷⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1056/2005 z dnia 27 czerwca 2005 r. zmieniające rozporządzenie Rady (WE) nr 1467/97 w sprawie przyspieszenia i wyjaśnienia procedury nadmiernego deficytu (Dz.U. L 174 z 7.7.2005, s. 5).

(8) Doświadczenia zdobyte w pierwszym dziesięcioleciu unii gospodarczej i walutowej oraz popełnione wówczas błędy wskazują na konieczność poprawy zarządzania gospodarczego w Unii, które powinno się opierać na silniejszym utożsamianiu się państwa ze wspólnie uzgodnionymi zasadami i strategiami politycznymi oraz na solidniejszych ramach nadzoru na poziomie Unii nad krajowymi politykami gospodarczymi.

⁽⁸⁾ Zobacz dok. 7423/5/05 na stronie <http://www.consilium.europa.eu/documents.aspx?lang=pl>.

- (9) Wzmocnione ramy zarządzania gospodarczego powinny opierać się na szeregu wzajemnie powiązanych i spójnych strategii politycznych na rzecz zrównoważonego wzrostu gospodarczego i zatrudnienia, w szczególności na unijnej strategii na rzecz wzrostu i zatrudnienia, ze szczególnym naciskiem na rozwój i wzmocnienie rynku wewnętrznego, wspieranie handlu międzynarodowego i konkurencyjności, Europejskim Semestrze dla ściślejszej koordynacji polityk gospodarczych i budżetowych (Europejski Semestr), skutecznych ramach zapobiegania i korygowania nadmiernych deficytów publicznych (Pakt), solidnych ramach zapobiegania zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania, minimalnych wymogach dla krajowych ram budżetowych, wzmocnionej regulacji rynku finansowego i nadzorze nad nim, w tym na nadzorze makroostrożnościowym ze strony Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego.
- (10) Pakt oraz całe ramy zarządzania gospodarczego uzupełniają i wspierają unijną strategię na rzecz wzrostu i zatrudnienia. Wzajemne powiązania między poszczególnymi aspektami nie powinny stanowić powodu do wyłączenia postanowień Paktu.
- (11) Wzmocnienie zarządzania gospodarczego powinno obejmować ściślejsze i terminowe zaangażowanie Parlamentu Europejskiego i parlamentów narodowych. Uznając, że partnerami Parlamentu Europejskiego w ramach dialogu są odpowiednie instytucje Unii i ich przedstawiciele, właściwa komisja Parlamentu Europejskiego może proponować udział w wymianie poglądów państwu członkowskiemu, którego dotyczy zalecenie Rady, zgodnie z art. 6 ust. 2 lub art. 10 ust. 2. Udział państwa członkowskiego w takiej wymianie poglądów jest dobrowolny.
- (12) Komisja Europejska powinna odgrywać ważniejszą rolę we wzmocnionej procedurze nadzoru w odniesieniu do ocen dotyczących poszczególnych państw członkowskich, monitorowania, misji na miejscu, zaleceń i ostrzeżeń.
- (13) Konieczne jest zapewnienie spójnego opracowywania i ujednoliconego terminu składania programów stabilności i programów konwergencji oraz krajowych programów reform. Programy te należy przedkładać Radzie i Komisji. Powinny one być podane do wiadomości publicznej.
- (14) W ramach Europejskiego Semestru nadzór nad polityką i cykl koordynacji rozpoczynają się na początku roku od horyzontalnego przeglądu, podczas którego Rada Europejska, w oparciu o wkład Komisji i Rady, określa główne wyzwania, przed którymi stoją Unia i strefa euro, oraz wydaje strategiczne wytyczne polityczne. Debaty powinny się także odbyć w Parlamencie Europejskim na początku corocznego cyklu nadzoru, w odpowiednim terminie przed rozmowami w Radzie Europejskiej. Opracowując programy stabilności lub programy konwergencji oraz krajowe programy reform, państwa członkowskie powinny uwzględnić horyzontalne wytyczne Rady Europejskiej.
- (15) Dla zwiększenia utożsamiania się państw członkowskich z zasadami Paktu krajowe ramy budżetowe powinny być spójne z celami wielostronnego nadzoru w Unii, a w szczególności z Europejskim Semestrem.
- (16) Zgodnie z systemem prawnym i politycznym każdego państwa członkowskiego parlamenty narodowe powinny być należycie zaangażowane w Europejski Semestr i w opracowywanie programów stabilności, programów konwergencji oraz krajowych programów reform, aby zwiększyć przejrzystość podejmowania decyzji, utożsamianie się państw z tymi decyzjami, jak też odpowiedzialność państw za ich podejmowanie. W razie potrzeby w ramach Europejskiego Semestru przeprowadzane będą konsultacje z Komitetem Ekonomiczno-Finansowym, Komitetem Polityki Gospodarczej, Komitetem Zatrudnienia i Komitetem Ochrony Socjalnej. W odniesieniu do głównych założeń strategii politycznych w razie potrzeby w Europejski Semestr powinny również być włączone zainteresowane strony, zwłaszcza partnerzy społeczni, zgodnie z postanowieniami TFUE i systemem prawnym i politycznym państwa członkowskiego.
- (17) Osiągnięcie średniookresowego celu budżetowego powinno zapewnić państwom członkowskim margines bezpieczeństwa w odniesieniu do wartości odniesienia 3 % PKB w celu zapewnienia długookresowej stabilności finansów publicznych lub szybkiego postępu w jej osiąganiu, pozostawiając przestrzeń dla prowadzenia polityki budżetowej, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb w zakresie inwestycji publicznych. Średniookresowy cel budżetowy należy regularnie aktualizować na podstawie wspólnie uzgodnionej metody, odpowiednio odzwierciedlającej czynniki ryzyka dla finansów publicznych związane z jawnymi i ukrytymi zobowiązaniami zgodnie z celami przewidzianymi w Pakcie.
- (18) Obowiązek osiągnięcia i utrzymania średniookresowego celu budżetowego należy wprowadzić w życie poprzez doprecyzowanie zasad dotyczących ścieżki dostosowawczej prowadzącej do średniookresowego celu budżetowego. Zasady te mają między innymi zapewnić, że nadzwyczajne dochody, czyli nadwyżka dochodów w stosunku do oczekiwanego poziomu wynikającego ze wzrostu gospodarczego, zostaną przeznaczone na redukcję długu.
- (19) Obowiązek osiągnięcia i utrzymania średniookresowego celu budżetowego powinien mieć zastosowanie do wszystkich uczestniczących państw członkowskich.

- (20) Ocena tego, czy postęp na drodze do osiągnięcia średniookresowego celu budżetowego jest wystarczający, powinna opierać się na ocenie ogólnej, w której punktem odniesienia jest saldo strukturalne, i powinna również obejmować analizę wydatków po skorygowaniu o działania dyskrecjonalne po stronie dochodów. W tym kontekście i dopóki średniookresowy cel budżetowy nie zostanie osiągnięty, tempo wzrostu wydatków publicznych nie powinno zazwyczaj przekraczać referencyjnego średniookresowego tempa wzrostu potencjalnego PKB. Każde przekroczenie tej wartości powinno być zrównoważone dyskrecjonalnym wzrostem dochodów publicznych, a dyskrecjonalne ograniczenie dochodów – zrekompensowane redukcjami wydatków. Referencyjne średniookresowe tempo wzrostu potencjalnego PKB należy obliczać według wspólnie uzgodnionej metody. Komisja powinna podać do wiadomości publicznej metodę obliczenia stosowaną do sporządzenia tych prognoz i wynikające z nich referencyjne średniookresowe tempo wzrostu potencjalnego PKB. Należy uwzględnić potencjalnie bardzo dużą zmienność wydatków inwestycyjnych, szczególnie w przypadku małych państw członkowskich.
- (21) W odniesieniu do państw członkowskich, w których poziom długu przekracza 60 % PKB lub w których istnieją wyraźne czynniki ryzyka dla długookresowej zdolności do obsługi długu, należy przewidzieć szybszą ścieżkę dostosowawczą prowadzącą do średniookresowych celów budżetowych.
- (22) Tymczasowe odstępstwo od ścieżki dostosowawczej prowadzącej do średniookresowego celu budżetowego powinno być dozwolone w przypadku gdy wynika ono z nadzwyczajnego i niezależnego od danego państwa członkowskiego zdarzenia, które wywiera istotny wpływ na sytuację finansową sektora instytucji rządowych i samorządowych, lub w przypadku znacznego pogorszenia koniunktury gospodarczej w strefie euro lub w całej Unii, o ile nie zagraża to stabilności finansów publicznych w średnim okresie – celem ułatwienia ożywienia gospodarczego. Przy zezwoleniu na tymczasowe odstępstwo od średniookresowego celu budżetowego lub od odpowiedniej ścieżki dostosowawczej prowadzącej do tego celu należy również uwzględnić przeprowadzenie znaczących reform strukturalnych, pod warunkiem zachowania marginesu bezpieczeństwa zapewniającego przestrzeganie wartości odniesienia dla deficytu. Szczególną uwagę należy zwrócić w tym kontekście na systemowe reformy emerytalne, w przypadku których takie odstępstwo powinno odzwierciedlać bezpośrednio dodatkowe koszty wynikające z przekazania składek z filaru publicznego do filaru kapitałowego. Działania służące przekazaniu aktywów filaru kapitałowego z powrotem do filaru publicznego należy traktować jako jednorazowe i tymczasowe, w związku z czym należy je wyłączyć z salda strukturalnego wykorzystywanego do celów oszacowania postępu na drodze do osiągnięcia średniookresowego celu budżetowego.
- (23) W przypadku znaczącego odstępstwa od ścieżki dostosowawczej prowadzącej do średniookresowego celu budżetowego Komisja powinna wystosować ostrzeżenie do danego państwa członkowskiego, a następnie w ciągu miesiąca Rada przeanalizuje sytuację i wyda zalecenie w sprawie niezbędnych środków dostosowawczych. Termin na usunięcie odstępstwa, który zostanie określony w tym zaleceniu, nie powinien być dłuższy niż pięć miesięcy. Dane państwo członkowskie powinno poinformować Radę o podjętych działaniach. Jeżeli dane państwo członkowskie nie podejmie odpowiednich działań w terminie określonym przez Radę, Rada powinna przyjąć decyzję, w której stwierdzi brak podjęcia skutecznych działań i powinna poinformować Radę Europejską. Ważne jest, aby stwierdzenie, że państwo członkowskie nie podjęło odpowiednich działań, następowало w odpowiednim terminie, w szczególności kiedy sytuacja ta się powtarza. Komisja powinna móc zalecić Radzie przyjęcie zmienionych zaleceń. W odniesieniu do państw członkowskich strefy euro i państw członkowskich uczestniczących w Porozumieniu z dnia 16 marca 2006 r. pomiędzy Europejskim Bankiem Centralnym oraz krajowymi bankami centralnymi państw członkowskich spoza strefy euro określającym procedury operacyjne mechanizmu kursów walutowych w trzecim etapie Unii Gospodarczej i Walutowej⁽¹⁾ (ERM2), Komisja powinna móc zaprosić, w razie potrzeby, do udziału w misji nadzoru Europejski Bank Centralny. Komisja powinna poinformować Radę o wynikach tej misji i, w razie potrzeby, powinna móc podjąć decyzję o podaniu swoich ustaleń do wiadomości publicznej.
- (24) Radzie należy przyznać uprawnienie do przyjęcia poszczególnych decyzji stwierdzających niewykonanie zaleceń Rady przyjętych na podstawie art. 121 ust. 4 TFUE, a określających działania do podjęcia przez państwo członkowskie, które dopuszcza się poważnego odstępstwa od ścieżki dostosowawczej prowadzącej do średniookresowego celu budżetowego. Jako element koordynacji polityki gospodarczej państw członkowskich prowadzonej przez Radę zgodnie z art. 121 ust. 1 TFUE, te poszczególne decyzje stanowią nieodłączne działania następcze w stosunku do wspomnianych zaleceń przyjętych przez Radę zgodnie z art. 121 ust. 4 TFUE. Zawieszenie praw do głosowania członków Rady reprezentujących państwa członkowskie, których walutą nie jest euro, przy przyjmowaniu decyzji Rady stwierdzającej niewykonanie zaleceń skierowanych do państwa członkowskiego, którego walutą jest euro, na podstawie art. 121 ust. 4 TFUE, jest bezpośrednią konsekwencją takiej decyzji, która stanowi nieodłączne działanie następcze w stosunku do wspomnianego zalecenia oraz zapisu art. 139 ust. 4 TFUE, który zastrzega prawo do głosowania w sprawie takich zaleceń państwu członkowskim, których walutą jest euro.
- (25) Aby zapewnić przestrzeganie unijnych ram nadzoru budżetowego obowiązujących państwa członkowskie, których walutą jest euro, należy ustanowić, na mocy art. 136 TFUE, szczególny mechanizm egzekwowania stosowany w przypadkach poważnego odstępstwa od ścieżki dostosowawczej prowadzącej do średniookresowego celu budżetowego.

(1) Dz.U. C 73 z 25.3.2006, s. 21.

- (26) Odesłania zawarte w rozporządzeniu (WE) nr 1466/97 powinny uwzględniać nową numerację artykułów TFUE.
- (27) Należy zatem odpowiednio zmienić rozporządzenie (WE) nr 1466/97,

PRZYMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

W rozporządzeniu (WE) nr 1466/97 wprowadza się niniejszym następujące zmiany:

- 1) art. 1 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 1

Niniejsze rozporządzenie określa zasady dotyczące treści, przedkładania, analizy i monitorowania wdrażania programów stabilności i programów konwergencji, stanowiących element wielostronnego nadzoru sprawowanego przez Radę i Komisję w celu zapobiegania, na wczesnym etapie, wystąpieniu nadmiernego deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz w celu wspierania nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych, aby ułatwić w ten sposób osiągnięcie celów Unii w zakresie wzrostu gospodarczego i zatrudnienia.”;

- 2) art. 2 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 2

Do celów niniejszego rozporządzenia:

- a) »uczestniczące państwa członkowskie« oznacza te państwa członkowskie, których walutą jest euro;
- b) »nieuczestniczące państwa członkowskie« oznacza państwa inne niż te, których walutą jest euro.”;
- 3) dodaje się sekcję w brzmieniu:

„SEKCJA 1-A

EUROPEJSKI SEMESTR NA RZECZ KOORDYNACJI POLITYKI GOSPODARCZEJ

Artykuł 2a

1. Aby zapewnić ściślejszą koordynację polityk gospodarczych i osiągnąć trwałą zbieżność wyników gospodarczych państw członkowskich, Rada prowadzi wielostronny nadzór stanowiący nieodłączny element Europejskiego Semestru dla koordynacji polityki gospodarczej zgodnie z celami i wymogami przewidzianymi w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE).

2. Europejski Semestr obejmuje:

- a) opracowanie i nadzór nad wdrażaniem ogólnych wytycznych polityk gospodarczych państw członkowskich i Unii (ogólne wytyczne polityki gospodarczej) zgodnie z art. 121 ust. 2 TFUE;

- b) opracowanie i analizę wdrażania wytycznych dla zatrudnienia, które państwa członkowskie muszą uwzględnić zgodnie z art. 148 ust. 2 TFUE (wytyczne dla zatrudnienia);
- c) przedłożenie i ocenę programu stabilności lub programu konwergencji państw członkowskich zgodnie z niniejszym rozporządzeniem;
- d) przedłożenie i ocenę krajowego programu reform państw członkowskich wspierającego unijną strategię na rzecz wzrostu i zatrudnienia i opracowanego zgodnie z wytycznymi określonymi w lit. a) i b) i z ogólnymi wytycznymi dla państw członkowskich wydanymi przez Komisję i Radę Europejską na początku rocznego cyklu nadzoru;
- e) nadzór mający na celu zapobieganie zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowanie na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1176/2011 z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie zapobiegania zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania (*).

3. W trakcie Europejskiego Semestru, w celu udzielenia we właściwym czasie spójnych wskazówek odnośnie do zamierzeń państw członkowskich w obszarze makroekonomicznym i budżetowym oraz makroekonomicznym i strukturalnym, Rada sporządza z zasady – po ocenie tych programów w oparciu o zalecenia Komisji – wytyczne dla państw członkowskich, w pełni wykorzystując instrumenty prawne przewidziane w art. 121 i 148 TFUE, w niniejszym rozporządzeniu i w rozporządzeniu (UE) nr 1176/2011.

Przed podjęciem kluczowych decyzji w sprawie budżetów krajowych na kolejne lata państwa członkowskie należycie uwzględnią wytyczne skierowane do nich w kształtowaniu swoich polityk gospodarczych, budżetowych i zatrudnienia. Komisja monitoruje postępy w tym zakresie.

Nieprzestrzeżenie wytycznych przez państwo członkowskie może prowadzić do:

- a) wystosowania do państwa członkowskiego dalszych wytycznych nakazujących mu podjęcie określonych działań;
- b) otrzymania od Komisji ostrzeżenia zgodnie z art. 121 ust. 4 TFUE;
- c) podjęcia w stosunku do tego państwa członkowskiego środków przewidzianych na mocy niniejszego rozporządzenia, rozporządzenia (WE) nr 1467/97 lub rozporządzenia (UE) nr 1176/2011.

Komisja będzie bardziej rygorystycznie monitorować wdrożenie tych środków, co może obejmować misję nadzoru na mocy art. -11 niniejszego rozporządzenia.

4. Parlament Europejski jest, w szczególności w drodze dialogu gospodarczego prowadzonego zgodnie z art. 2-ab niniejszego rozporządzenia, należycie włączony w Europejski Semestr w celu zwiększenia przejrzystości podejmowania decyzji, utożsamiania się państw z tymi decyzjami, jak też odpowiedzialności państw za ich podejmowanie. W razie potrzeby w ramach Europejskiego Semestru przeprowadzane są konsultacje z Komitetem Ekonomiczno-Finansowym, Komitetem Polityki Gospodarczej, Komitetem Zatrudnienia i Komitetem Ochrony Socjalnej. W odniesieniu do głównych zagadnień strategii politycznych, w razie potrzeby, w Europejski Semestr są również włączone zainteresowane strony, zwłaszcza partnerzy społeczni, zgodnie z postanowieniami TFUE i systemem prawnym i politycznym państwa członkowskiego.

Zgodnie z art. 121 TFUE przewodniczący Rady i przewodniczący Komisji, a w razie potrzeby również przewodniczący Eurogrupy, składają Parlamentowi Europejskiemu i Radzie Europejskiej roczne sprawozdanie z wyników wielostronnego nadzoru. Sprawozdania te stanowią element dialogu gospodarczego, o którym mowa w art. 2-ab niniejszego rozporządzenia.

(*) Dz.U. L 306 z 23.11.2011, s. 25.”;

4) dodaje się sekcję w brzmieniu:

„SEKCJA 1-Aa

DIALOG GOSPODARCZY

Artykuł 2-ab

1. W celu zacieśnienia dialogu między instytucjami Unii, w szczególności Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją, oraz większej przejrzystości podejmowania decyzji i odpowiedzialności za ich podejmowanie, właściwa komisja Parlamentu Europejskiego może zaprosić przewodniczącego Rady, przewodniczącego Komisji, a w razie potrzeby również przewodniczącego Rady Europejskiej lub przewodniczącego Eurogrupy, do wzięcia udziału w debacie w celu omówienia:

- a) informacji udzielonych tej komisji przez Radę i dotyczących ogólnych wytycznych polityki gospodarczej zgodnie z art. 121 ust. 2 TFUE;
- b) ogólnych wytycznych dla państw członkowskich wydanych przez Komisję na początku rocznego cyklu nadzoru;
- c) wszelkich konkluzji Rady Europejskiej dotyczących kierunków polityki gospodarczej w kontekście Europejskiego Semestru;
- d) wyników wielostronnego nadzoru prowadzonego zgodnie z niniejszym rozporządzeniem;
- e) wszelkich konkluzji Rady Europejskiej w sprawie założeń i wyników wielostronnego nadzoru;
- f) ewentualnego przeglądu sposobu prowadzenia wielostronnego nadzoru na zakończenie Europejskiego Semestru;

g) zaleceń Rady dla państw członkowskich zgodnie z art. 121 ust. 4 TFUE w przypadku poważnego odstępstwa oraz sprawozdania sporządzonego przez Radę dla Rady Europejskiej zgodnie z art. 6 ust. 2 i art. 10 ust. 2 niniejszego rozporządzenia.

2. Oczekuje się, że co do zasady Rada zastosuje się do zaleceń i wniosków Komisji lub publicznie wyjaśni swoje stanowisko.

3. Właściwa komisja Parlamentu Europejskiego może umożliwić udział w wymianie poglądów państwu członkowskiemu, którego dotyczy zalecenie Rady, zgodnie z art. 6 ust. 2 lub art. 10 ust. 2.

4. Rada i Komisja Europejska regularnie informują Parlament Europejski o stosowaniu niniejszego rozporządzenia.”;

5) art. 2a otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 2a

Każde państwo członkowskie posiada zróżnicowany średniookresowy cel dotyczący jego salda sektora instytucji rządowych i samorządowych. Te różne dla każdego kraju średniookresowe cele budżetowe mogą odbiegać od wymogu salda sektora bliskiego równowadze lub nadwyżce. Jednocześnie przewidują one margines zabezpieczający przed przekroczeniem przez deficyt publiczny wskaźnika 3 % PKB. Średniookresowe cele budżetowe zapewniają stabilność finansów publicznych lub szybkie postępy w osiągnięciu tej stabilności, jednocześnie pozostawiając przestrzeń dla prowadzenia polityki budżetowej, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb w zakresie inwestycji publicznych.

Biorąc pod uwagę te czynniki, dla uczestniczących państw członkowskich oraz dla państw członkowskich uczestniczących w ERM2 krajowe średniookresowe cele budżetowe ustalane są w ramach określonego przedziału pomiędzy -1 % PKB a równowagą lub nadwyżką, w ujęciu uwzględniającym zmiany cykliczne, po skorygowaniu o działania jednorazowe i tymczasowe.

Średniookresowy cel budżetowy podlega przeglądowi co trzy lata. Średniookresowy cel budżetowy danego państwa członkowskiego może podlegać dalszemu przeglądowi w przypadku przeprowadzenia reformy strukturalnej, która wywrze znaczący wpływ na stabilność finansów publicznych.

Przestrzeganie średniookresowego celu budżetowego jest przewidziane w krajowych średniookresowych ramach budżetowych zgodnie z rozdziałem IV dyrektywy Rady 2011/85/UE z dnia 8 listopada 2011 r. w sprawie wymogów dla ram budżetowych w państwach członkowskich (*).

(*) Dz.U. L 306 z 23.11.2011, s. 41.”;

6) w art. 3 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Każde uczestniczące państwo członkowskie przekazuje Radzie i Komisji w regularnych odstępach czasu informacje niezbędne na potrzeby wielostronnego nadzoru zgodnie z art. 121 TFUE, w formie programu stabilności stanowiącego zasadniczą podstawę dla stabilności finansów publicznych sprzyjającej stabilności cen, silnemu i trwałemu wzrostowi oraz tworzeniu miejsc pracy”;

b) w ust. 2 lit. a), b) i c) wprowadza się następujące zmiany:

„a) średniookresowy cel budżetowy oraz ścieżkę dostosowawczą salda sektora instytucji rządowych i samorządowych prowadzącą do tego celu, wyrażone jako procent PKB, oczekiwany przebieg kształtowania się wskaźnika długu tego sektora, planowaną ścieżkę wzrostu wydatków publicznych, w tym na nakłady brutto na środki trwałe, ze szczególnym uwzględnieniem warunków i kryteriów służących określeniu tempa wzrostu wydatków zgodnie z art. 5 ust. 1, planowaną ścieżkę wzrostu dochodów publicznych, przy założeniu niezmiennego kursu polityki oraz kwantyfikację planowanych działań dyskrejonalnych po stronie dochodów;

aa) informacje dotyczące ukrytych zobowiązań związanych ze starzeniem się ludności oraz warunkowe zobowiązania, takie jak gwarancje publiczne, mogące mieć istotny wpływ na sytuację sektora instytucji rządowych i samorządowych;

ab) informacje na temat zgodności programu stabilności z ogólnymi wytycznymi polityki gospodarczej oraz krajowym programem reform;

b) podstawowe założenia dotyczące spodziewanego rozwoju sytuacji gospodarczej i istotnych zmiennych ekonomicznych mających znaczenie dla realizacji programu spójności, takich jak publiczne wydatki inwestycyjne, realny wzrost PKB, zatrudnienie i inflacja;

c) ilościową ocenę działań w ramach polityki budżetowej i innych działań w ramach polityki gospodarczej podejmowanych lub proponowanych dla osiągnięcia celów programu, obejmującą analizę kosztów i korzyści znaczących reform strukturalnych, które bezpośrednio pociągają za sobą poprawę finansów publicznych w długim okresie, w tym poprzez trwałe zwiększenie wzrostu potencjalnego”;

c) dodaje się ustęp w brzmieniu:

„2a. Podstawą programu stabilności jest najbardziej prawdopodobny scenariusz makroekonomiczny i budżetowy lub bardziej ostrożny scenariusz. Prognozy makroekonomiczne i budżetowe są zestawiane z najnowszymi prognozami Komisji i, w razie potrzeby, z prognozami innych niezależnych organów. Znaczące

różnice między wybranym scenariuszem makroekonomicznym i budżetowym a prognozą Komisji należy opisać wraz z uzasadnieniem, w szczególności jeżeli założenia dotyczące otoczenia zewnętrznego znacznie odbiegają od ich poziomów lub wzrostów przyjętych w prognozach Komisji.

Szczegółowy charakter tych informacji przewidzianych w ust. 2 lit. a), aa), b), c) i d) jest określony w zharmonizowanych ramach opracowanych przez Komisję we współpracy z państwami członkowskimi.”;

d) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Informacje dotyczące kształtowania się salda sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz długu tego sektora, tempa wzrostu wydatków publicznych, planowanej ścieżki wzrostu dochodów publicznych przy założeniu niezmiennego kursu polityki, planowanych działań dyskrejonalnych po stronie dochodów, w odpowiednim ujęciu ilościowym, oraz podstawowych założeń ekonomicznych określonych w ust. 2 lit. a) i b) są przedkładane w ujęciu rocznym i obejmują, oprócz roku bieżącego i ubiegłego, co najmniej trzy następne lata.

4. Każdy program zawiera informacje o jego statusie w kontekście krajowych procedur, w szczególności informacje o tym, czy program został przedłożony parlamentowi narodowemu oraz czy parlament narodowy miał możliwość omówienia opinii Rady na temat poprzedniego programu lub ewentualnego zalecenia lub ostrzeżenia, a także czy program został zatwierdzony przez parlament.”;

7) art. 4 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 4

1. Programy stabilności są przedkładane corocznie w kwietniu, najlepiej do połowy kwietnia i nie później niż w dniu 30 kwietnia.

2. Państwa członkowskie podają do wiadomości publicznej swoje programy stabilności.”;

8) art. 5 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 5

1. W oparciu o oceny przeprowadzone przez Komisję i Komitet Ekonomiczno-Finansowy, Rada, w ramach wielostronnego nadzoru na mocy art. 121 TFUE, bada średniookresowy cel budżetowy przedstawiony przez dane państwo członkowskie w programie stabilności, ocenia, czy założenia ekonomiczne programu są realistyczne, czy ścieżka dostosowawcza prowadząca do średniookresowego celu budżetowego jest właściwa, uwzględniając przy tym kształtowanie się wskaźnika długu, i czy działania podejmowane lub proponowane celem realizacji tej ścieżki są wystarczające do osiągnięcia średniookresowego celu budżetowego w trakcie cyklu koniunkturalnego.

Oceniając ścieżkę dostosowawczą prowadzącą do średniookresowego celu budżetowego, Rada i Komisja badają, czy dane państwo członkowskie realizuje wymaganą do osiągnięcia tego celu roczną korektę salda w ujęciu uwzględniającym zmiany cykliczne, po skorygowaniu o działania jednorazowe i tymczasowe, przyjmując 0,5 % PKB jako punkt odniesienia dla tej korekty. W odniesieniu do państw członkowskich o poziomie długu przekraczającym 60 % PKB lub z istotnym ryzykiem dotyczącym długookresowej zdolności do obsługi długu, Rada i Komisja badają, czy roczna korekta salda w ujęciu uwzględniającym zmiany cykliczne, po skorygowaniu o działania jednorazowe i tymczasowe, przekracza wartość 0,5 % PKB. Rada i Komisja biorą pod uwagę, czy w okresach dobrej koniunktury podejmowany jest większy wysiłek dostosowawczy, podczas gdy wysiłek ten może być bardziej ograniczony w okresach złej koniunktury. Należy w szczególności uwzględnić nadzwyczajne dochody i nadzwyczajne ubytki w tych dochodach.

Ocena tego, czy postęp na drodze do osiągnięcia średniookresowego celu budżetowego jest wystarczający, jest przeprowadzana na podstawie oceny ogólnej, w której punktem odniesienia jest saldo strukturalne, i obejmuje ona również analizę wydatków po skorygowaniu o dyskrecjonalne działania po stronie dochodów. W tym celu Rada i Komisja oceniają, czy ścieżka wzrostu wydatków publicznych, przy jednoczesnym uwzględnieniu skutków działań podjętych lub planowanych po stronie dochodów, spełnia następujące warunki:

- a) w odniesieniu do państw członkowskich, które osiągnęły średniookresowy cel budżetowy, roczne tempo wzrostu wydatków nie przekracza referencyjnego średniookresowego tempa wzrostu potencjalnego PKB, chyba że nadwyżce wzrostu wydatków towarzyszą równoważące ją działania dyskrecjonalne po stronie dochodów;
- b) w odniesieniu do państw członkowskich, które nie osiągnęły jeszcze swojego średniookresowego celu budżetowego, roczne tempo wzrostu wydatków nie przekracza tempa poniżej referencyjnego średniookresowego tempa wzrostu potencjalnego PKB, chyba że nadwyżce wzrostu wydatków towarzyszą równoważące ją działania dyskrecjonalne po stronie dochodów. Różnica pomiędzy tempem wzrostu wydatków publicznych a referencyjnym średniookresowym tempem wzrostu potencjalnego PKB jest ustalana w takiej wysokości, jaka zapewnia właściwe dostosowanie w kierunku średniookresowego celu budżetowego;
- c) w odniesieniu do państw członkowskich, które nie osiągnęły jeszcze swojego średniookresowego celu budżetowego, dyskrecjonalnemu ograniczeniu poszczególnych kategorii dochodów publicznych towarzyszą równoważące je ograniczenia wydatków albo dyskrecjonalny wzrost innych kategorii dochodów publicznych, lub oba te działania.

Łączna wielkość wydatków nie obejmuje kosztów odsetek, wydatków na programy Unii całkowicie równoważonych dochodami z unijnych środków finansowych, a także niedyskrecjonalnych zmian w wydatkach na zasiłki dla bezrobotnych.

Nadmierny wzrost wydatków ponad średniookresową wartość odniesienia nie jest traktowany jako jej przekroczenie w takim stopniu, w jakim zostanie w pełni zrównoważony prawnie przewidzianym wzrostem dochodów.

Referencyjne średniookresowe tempo wzrostu potencjalnego PKB jest określane na podstawie prognoz na przyszłość i szacunków opartych na danych z poprzednich lat. Prognozy są aktualizowane w regularnych odstępach czasu. Komisja podaje do wiadomości publicznej metodę obliczania stosowaną do sporządzenia tych prognoz i wynikające z nich referencyjne średniookresowe tempo wzrostu potencjalnego PKB.

Określając ścieżkę dostosowawczą prowadzącą do średniookresowego celu budżetowego dla państw członkowskich, które takiego celu jeszcze nie osiągnęły, i dopuszczając czasowe odstąpienie od tego celu w przypadku państw członkowskich, które cel ten już osiągnęły, pod warunkiem że zachowany jest odpowiedni margines bezpieczeństwa zapewniający przestrzeganie wartości odniesienia dla deficytu i że oczekuje się powrotu salda sektora instytucji rządowych i samorządowych do średniookresowego celu budżetowego w okresie objętym programem, Rada i Komisja biorą pod uwagę wdrażanie znaczących reform strukturalnych, które bezpośrednio pociągają za sobą poprawę finansów publicznych w długim okresie, w tym poprzez trwałe zwiększenie wzrostu potencjalnego, a w związku z tym reform, mających możliwy do zweryfikowania wpływ na długookresową stabilność finansów publicznych.

Szczególną uwagę zwraca się na reformy emerytalne wprowadzające system wielofilarowy, w tym obowiązkowy filar kapitałowy. Państwom członkowskim wdrażającym takie reformy zezwala się na odstąpienie od ścieżki dostosowawczej prowadzącej do ich średniookresowego celu budżetowego lub od samego celu, przy czym odstąpienie to odzwierciedla kwotę bezpośredniego dodatkowego wpływu reformy na saldo sektora instytucji rządowych i samorządowych – pod warunkiem zachowania odpowiedniego marginesu bezpieczeństwa zapewniającego przestrzeganie wartości odniesienia dla deficytu.

Rada i Komisja badają także, czy program stabilności ułatwia osiągnięcie trwałej i realnej konwergencji w strefie euro oraz ściślejszą koordynację polityk gospodarczych, a także czy polityka gospodarcza danego państwa członkowskiego jest zgodna z ogólnymi wytycznymi polityki gospodarczej i wytycznymi dla zatrudnienia państw członkowskich i Unii.

W przypadku nadzwyczajnego i niezależnego od danego państwa członkowskiego zdarzenia, które wywiera istotny wpływ na saldo sektora instytucji rządowych i samorządowych, lub w okresach znacznego pogorszenia koniunktury gospodarczej w strefie euro lub w całej Unii państwom członkowskim można zezwolić na czasowe odstąpienie od ścieżki dostosowawczej prowadzącej do średniookresowego celu budżetowego, o której mowa w akapicie trzecim, pod warunkiem że nie zagraża to stabilności finansów publicznych w średnim okresie.

2. Rada i Komisja badają program stabilności w terminie najpóźniej trzech miesięcy od przedłożenia programu. Rada przyjmuje opinię dotyczącą programu, jeśli to konieczne, na zalecenie Komisji oraz po zasięgnięciu opinii Komitetu Ekonomiczno-Finansowego. Jeżeli zgodnie z art. 121 TFUE Rada stwierdzi, że program i jego cele powinny być sformułowane w sposób bardziej ambitny, ze szczególnym wskazaniem na ścieżkę dostosowawczą prowadzącą do średniookresowego celu budżetowego, w wydanej opinii Rada wzywa dane państwo członkowskie do dokonania korekty programu.”;

9) art. 6 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 6

1. W ramach wielostronnego nadzoru zgodnie z art. 121 ust. 3 TFUE Rada i Komisja monitorują wdrażanie programów stabilności na podstawie informacji przekazywanych przez uczestniczące państwa członkowskie oraz ocen dokonywanych przez Komisję i Komitet Ekonomiczno-Finansowy, w szczególności w celu stwierdzenia znacznych rzeczywistych lub spodziewanych rozbieżności między saldem sektora instytucji rządowych i samorządowych a średniookresowym celem budżetowym lub ścieżką dostosowawczą prowadzącą do tego celu.

2. W przypadku stwierdzonego znacznego odstępstwa od ścieżki dostosowawczej prowadzącej do średniookresowego celu budżetowego, w rozumieniu art. 5 ust. 1 akapit trzeci niniejszego rozporządzenia, oraz, aby zapobiec wystąpieniu nadmiernego deficytu, Komisja, kieruje do danego państwa członkowskiego ostrzeżenie, zgodnie z art. 121 ust. 4 TFUE.

W terminie miesiąca od daty przyjęcia ostrzeżenia, o którym mowa w akapicie pierwszym, Rada analizuje sytuację i przyjmuje zalecenie w sprawie niezbędnych działań w oparciu o zalecenie Komisji zgodnie z art. 121 ust. 4 TFUE. Zalecenie to zobowiązuje do usunięcia odstępstwa w terminie nie dłuższym niż pięć miesięcy. Termin ten skraca się do trzech miesięcy, jeżeli w swoim ostrzeżeniu Komisja stwierdzi, że sytuacja jest szczególnie poważna i uzasadnia pilne podjęcie działań. Na wniosek Komisji Rada podaje zalecenie do wiadomości publicznej.

W terminie wyznaczonym przez Radę w zaleceniu wydanym na mocy art. 121 ust. 4 TFUE dane państwo członkowskie informuje Radę o podjętych w związku z zaleceniem działaniach.

Jeżeli dane państwo członkowskie nie podejmie odpowiednich działań w terminie określonym w zaleceniu Rady na mocy akapitu drugiego, Komisja bezzwłocznie zaleca Radzie przyjęcie większością kwalifikowaną decyzji stwierdzającej brak skutecznych działań. Jednocześnie na mocy art. 121 ust. 4 TFUE Komisja może zalecić Radzie przyjęcie zmienionego zalecenia w sprawie niezbędnych działań.

Jeżeli Rada nie przyjmie decyzji na zalecenie Komisji, stwierdzającej brak skutecznych działań, a dane państwo członkowskie w dalszym ciągu nie podejmie odpowiednich działań, Komisja, po upływie miesiąca od wydania wcześniejszego zalecenia, zaleca Radzie przyjęcie decyzji stwierdzającej brak skutecznych działań. Uznaje się, że decyzja została przyjęta przez Radę, jeżeli w terminie dziesięciu dni od przyjęcia wniosku przez Komisję Rada nie odrzuci go zwykłą większością głosów. Jednocześnie na mocy art. 121 ust. 4 TFUE Komisja może zalecić Radzie przyjęcie zmienionego zalecenia w sprawie niezbędnych działań.

Podjmując decyzję o niepodjęciu działań, o której mowa w akapicie czwartym i piątym, prawo głosu posiadają wyłącznie członkowie Rady reprezentujący uczestniczące państwa członkowskie, a Rada stanowi, nie uwzględniając głosu członka Rady reprezentującego dane państwo członkowskie.

Rada składa Radzie Europejskiej formalne sprawozdanie z podjętych w efekcie decyzji.

3. Odstępstwo od średniookresowego celu budżetowego lub odpowiedniej ścieżki dostosowawczej prowadzącej do tego celu jest oceniane na podstawie określonej w art. 5 ust. 1 oceny ogólnej, w której punktem odniesienia jest saldo strukturalne i która obejmuje również analizę wydatków skorygowanych o skutki działań dyskrejonalnych po stronie dochodów.

Ocena tego, czy odstępstwo jest znaczące, obejmuje w szczególności następujące kryteria:

- a) w przypadku państwa członkowskiego, które nie osiągnęło jeszcze średniookresowego celu budżetowego, podczas oceny zmiany salda strukturalnego, czy odstępstwo wynosi co najmniej 0,5 % PKB w ciągu jednego roku lub co najmniej 0,25 % PKB średnio rocznie w ciągu dwóch kolejnych lat;
- b) podczas oceny tempa wzrostu wydatków skorygowanego o skutki działań dyskrejonalnych po stronie dochodów, czy odstępstwo ma łączny wpływ na saldo sektora instytucji rządowych i samorządowych w wysokości co najmniej 0,5 % PKB w ciągu jednego roku lub narastająco w ciągu dwóch kolejnych lat.

Odstępstwo dotyczące tempa wzrostu wydatków nie jest uznawane za znaczące, jeżeli dane państwo członkowskie osiągnęło z nadwyżką średniookresowy cel budżetowy, uwzględniając możliwości znacznych dochodów nadzwyczajnych, a plany budżetowe zawarte w programie stabilności nie stanowią zagrożenia dla osiągnięcia tego celu w okresie objętym programem.

Podobnie, odstępstwo to może również nie być brane pod uwagę, jeżeli wynika ono z nadzwyczajnego i niezależnego od danego państwa członkowskiego zdarzenia, które wywiera istotny wpływ na saldo sektora instytucji rządowych i samorządowych lub w przypadku poważnego pogorszenia koniunktury gospodarczej w strefie euro lub całej Unii, o ile nie zagraża to stabilności finansów publicznych w średnim okresie”;

10) w art. 7 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Każde nieuczestniczące państwo członkowskie przekazuje Radzie i Komisji w regularnych odstępach czasu informacje niezbędne na potrzeby wielostronnego nadzoru zgodnie z art. 121 TFUE, w formie programu konwergencji stanowiącego zasadniczą podstawę dla stabilności finansów publicznych sprzyjającej stabilności cen, silnemu i trwałemu wzrostowi oraz tworzeniu miejsc pracy.”;

b) w ust. 2 lit. a), b) i c) wprowadza się następujące zmiany:

„a) średniookresowy cel budżetowy oraz ścieżkę dostosowawczą salda sektora instytucji rządowych i samorządowych prowadzącą do tego celu, wyrażone jako procent PKB, oczekiwany przebieg kształtowania się wskaźnika długu tego sektora, planowaną ścieżkę wzrostu wydatków publicznych, w tym na nakłady brutto na środki trwałe, ze szczególnym uwzględnieniem warunków i kryteriów służących określeniu tempa wzrostu wydatków zgodnie z art. 9 ust. 1, planowaną ścieżkę wzrostu dochodów publicznych, przy założeniu niezmiennego kursu polityki oraz kwantyfikację planowanych działań dyskrecjonalnych po stronie dochodów, średniookresowe cele polityki pieniężnej i relacje między tymi celami a stabilnością cen i kursu wymiany oraz osiągnięciem trwałej konwergencji;

aa) informacje dotyczące ukrytych zobowiązań związanych ze starzeniem się ludności oraz warunkowe zobowiązania, takie jak gwarancje publiczne, mogące mieć istotny wpływ na sytuację sektora instytucji rządowych i samorządowych;

ab) informacje na temat zgodności programu konwergencji z ogólnymi wytycznymi polityki gospodarczej oraz krajowym programem reform;

b) podstawowe założenia dotyczące spodziewanego rozwoju sytuacji gospodarczej i istotnych zmiennych ekonomicznych, mających znaczenie dla realizacji programu konwergencji, takich jak publiczne wydatki inwestycyjne, realny wzrost PKB, zatrudnienie i inflacja;

c) ilościową ocenę działań w ramach polityki budżetowej i innych działań w ramach polityki gospodarczej podejmowanych lub proponowanych dla

osiągnięcia celów programu, obejmującą analizę kosztów i korzyści znaczących reform strukturalnych, które bezpośrednio pociągają za sobą poprawę finansów publicznych w długim okresie, w tym poprzez trwale zwiększenie wzrostu potencjalnego;”;

c) dodaje się ustęp w brzmieniu:

„2a. Podstawą programu konwergencji jest najbardziej prawdopodobny scenariusz makroekonomiczny i budżetowy lub bardziej ostrożny scenariusz. Prognozy makroekonomiczne i budżetowe są zestawiane z najnowszymi prognozami Komisji i, w razie potrzeby, z prognozami innych niezależnych organów. Znaczące różnice między wybranym scenariuszem makroekonomicznym i budżetowym a prognozą Komisji należy opisać wraz z uzasadnieniem, w szczególności jeżeli założenia dotyczące otoczenia zewnętrznego znacznie odbiegają od ich poziomów lub wzrostów przyjętych w prognozach Komisji.

Szczegółowy charakter tych informacji przewidzianych ust. 2 lit. a), aa), b), c) i d) jest określony w zharmonizowanych ramach opracowanych przez Komisję we współpracy z państwami członkowskimi.”;

d) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Informacje dotyczące kształtowania się salda sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz długu tego sektora, tempa wzrostu wydatków publicznych, planowanej ścieżki wzrostu dochodów publicznych przy założeniu niezmiennego kursu polityki, planowanych działań dyskrecjonalnych po stronie dochodów, w odpowiednim ujęciu ilościowym, oraz podstawowych założeń ekonomicznych określonych w ust. 2 lit. a) i b) są przedkładane w ujęciu rocznym i obejmują, oprócz roku bieżącego i ubiegłego, co najmniej trzy następne lata.

4. Każdy program zawiera informacje o jego statusie w kontekście krajowych procedur, w szczególności informacje o tym, czy program został przedłożony parlamentowi narodowemu oraz czy parlament narodowy miał możliwość omówienia opinii Rady na temat poprzedniego programu lub ewentualnego zalecenia lub ostrzeżenia, a także, czy program został zatwierdzony przez parlament.”;

11) art. 8 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 8

1. Programy konwergencji są przedkładane corocznie w kwietniu, najlepiej do połowy kwietnia i nie później niż w dniu 30 kwietnia.

2. Państwa członkowskie podają do wiadomości publicznej swoje programy konwergencji.”;

12) art. 9 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 9

1. W oparciu o oceny przeprowadzone przez Komisję i Komitet Ekonomiczno-Finansowy Rada, w ramach wielostronnego nadzoru na mocy art. 121 TFUE, bada średniookresowy cel budżetowy przedstawiony przez dane państwo członkowskie w programie konwergencji, ocenia, czy założenia ekonomiczne programu są realistyczne, czy ścieżka dostosowawcza prowadząca do średniookresowego celu budżetowego jest właściwa, uwzględniając przy tym kształtowanie się wskaźnika długu, i czy działania podejmowane lub proponowane celem realizacji tej ścieżki są wystarczające do osiągnięcia średniookresowego celu budżetowego w trakcie cyklu koniunkturalnego.

Oceniając ścieżkę dostosowawczą prowadzącą do średniookresowego celu budżetowego, Rada i Komisja biorą pod uwagę, czy w okresie dobrej koniunktury podjęto większy wysiłek dostosowawczy, podczas gdy wysiłek ten może być bardziej ograniczony w czasach złej koniunktury. W szczególności uwzględnia się nadzwyczajne dochody i nadzwyczajne ubytki w tych dochodach. W odniesieniu do państw członkowskich o poziomie długu przekraczającym 60 % PKB lub z istotnym ryzykiem dotyczącym długookresowej zdolności do obsługi długu, Rada i Komisja badają, czy roczna korekta salda budżetowego w ujęciu uwzględniającym zmiany cykliczne, po skorygowaniu o działania jednorazowe i tymczasowe, przekracza wartość 0,5 % PKB. W odniesieniu do państw członkowskich uczestniczących w ERM2 Rada i Komisja badają, czy dane państwo członkowskie realizuje wymaganą do osiągnięcia swojego średniookresowego celu budżetowego właściwą roczną korektę salda w ujęciu uwzględniającym zmiany cykliczne, po skorygowaniu o działania jednorazowe i tymczasowe, przyjmując 0,5 % PKB jako punkt odniesienia.

Ocena tego, czy postęp na drodze do osiągnięcia średniookresowego celu budżetowego jest wystarczający, jest przeprowadzana na podstawie oceny ogólnej, w której punktem odniesienia jest saldo strukturalne, i obejmuje ona również analizę wydatków po skorygowaniu o dyskrecjonalne działania po stronie dochodów. W tym celu Rada i Komisja oceniają, czy ścieżka wzrostu wydatków publicznych, przy jednoczesnym uwzględnieniu skutków działań podjętych lub planowanych po stronie dochodów spełnia następujące warunki:

- a) w odniesieniu do państw członkowskich, które osiągnęły średniookresowy cel budżetowy, roczne tempo wzrostu wydatków nie przekracza referencyjnego średniookresowego tempa wzrostu potencjalnego PKB, chyba że nadwyżce wzrostu wydatków towarzyszą równoważące ją dyskrecjonalne działania po stronie dochodów;
- b) w odniesieniu do państw członkowskich, które nie osiągnęły jeszcze swojego średniookresowego celu budżetowego, roczne tempo wzrostu wydatków nie przekracza tempa poniżej referencyjnego średniookresowego tempa wzrostu potencjalnego PKB, chyba że nadwyżce wzrostu wydatków towarzyszą równoważące ją działania dyskrecjonalne po stronie dochodów.

Różnica pomiędzy tempem wzrostu wydatków publicznych a referencyjnym średniookresowym tempem wzrostu potencjalnego PKB jest ustalana w takiej wysokości, jaka zapewnia właściwe dostosowanie w kierunku średniookresowego celu budżetowego;

- c) w odniesieniu do państw członkowskich, które nie osiągnęły jeszcze swojego średniookresowego celu budżetowego, dyskrecjonalnemu ograniczeniu poszczególnych kategorii dochodów publicznych towarzyszą równoważące je ograniczenia wydatków albo dyskrecjonalny wzrost innych kategorii dochodów publicznych, lub oba te działania.

Łączna wielkość wydatków nie obejmuje kosztów odsetek, wydatków na programy Unii całkowicie równoważonych dochodami z unijnych środków finansowych, a także niedyskrecjonalnych zmian w wydatkach na zasiłki dla bezrobotnych.

Nadmierny wzrost wydatków ponad średniookresową wartość odniesienia nie jest traktowany jako jej przekroczenie w takim stopniu, w jakim zostanie w pełni zrównoważony prawnie przewidzianym wzrostem dochodów.

Referencyjne średniookresowe tempo wzrostu potencjalnego PKB jest określane na podstawie prognoz na przyszłość i szacunków opartych na danych z przeszłości. Prognozy są uaktualniane w regularnych odstępach czasu. Komisja podaje do wiadomości publicznej metodę obliczania stosowaną do sporządzania tych prognoz i wynikające z nich referencyjne średniookresowe tempo wzrostu potencjalnego PKB.

Określając ścieżkę dostosowawczą do średniookresowego celu budżetowego dla państw członkowskich, które takiego celu jeszcze nie osiągnęły, i dopuszczając czasowe odstępstwo od tego celu w przypadku państw członkowskich, które cel ten już osiągnęły, pod warunkiem że zachowany jest odpowiedni margines bezpieczeństwa zapewniający przestrzeganie wartości odniesienia dla deficytu i że oczekuje się powrotu salda sektora instytucji rządowych i samorządowych do średniookresowego celu budżetowego w okresie objętym programem, Rada i Komisja biorą pod uwagę wdrażanie znaczących reform strukturalnych, które bezpośrednio pociągają za sobą poprawę finansów publicznych w długim okresie, mających bezpośrednie długookresowe pozytywne skutki dla finansów publicznych, w tym poprzez trwałe zwiększenie wzrostu potencjalnego, a w związku z tym reform mających możliwy do zweryfikowania wpływ na długookresową stabilność finansów publicznych.

Szczególną uwagę zwraca się na reformy emerytalne wprowadzające system wielofilarowy, w tym obowiązkowy filar kapitałowy. Państwom członkowskim wdrażającym takie reformy zezwala się na odstępstwo od ścieżki dostosowawczej prowadzącej do ich średniookresowego celu budżetowego lub od samego celu – przy czym odstępstwo to odzwierciedla kwotę bezpośredniego dodatkowego wpływu reformy na saldo sektora instytucji rządowych i samorządowych – pod warunkiem zachowania odpowiedniego marginesu bezpieczeństwa zapewniającego przestrzeganie wartości odniesienia dla deficytu.

Rada i Komisja badają także, czy program konwergencji ułatwia osiągnięcie trwałej i realnej konwergencji oraz ściślejszą koordynację polityk gospodarczych, a także czy polityka gospodarcza danego państwa członkowskiego jest zgodna z ogólnymi wytycznymi polityki gospodarczej i wytycznymi dla zatrudnienia państw członkowskich i Unii. Ponadto w odniesieniu do państw członkowskich uczestniczących w ERM2 Rada bada, czy program konwergencji zapewnia ich niezakłócony udział w tym mechanizmie kursowym.

W przypadku nadzwyczajnego i niezależnego od danego państwa członkowskiego zdarzenia, które wywiera istotny wpływ na saldo sektora instytucji rządowych i samorządowych, lub w okresach znacznego pogorszenia koniunktury gospodarczej w strefie euro lub w całej Unii państwom członkowskim można zezwolić na czasowe odstępstwo od ścieżki dostosowawczej prowadzącej do średniookresowego celu budżetowego, o której mowa w akapicie trzecim, pod warunkiem że nie zagraża to stabilności finansów publicznych w średnim okresie.

2. Rada i Komisja badają program konwergencji w terminie najpóźniej trzech miesięcy od przedłożenia programu. Rada przyjmuje opinię dotyczącą programu, jeśli to konieczne, opierając się na zaleceniu Komisji oraz po zasięgnięciu opinii Komitetu Ekonomiczno-Finansowego. Jeżeli zgodnie z art. 121 TFUE Rada stwierdzi, że program i jego cele powinny być sformułowane w sposób bardziej ambitny, ze szczególnym wskazaniem na ścieżkę dostosowawczą prowadzącą do średniookresowego celu budżetowego, w wydanej opinii Rada wzywa dane państwo członkowskie do dokonania korekty programu.”;

13) art. 10 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 10

1. W ramach wielostronnego nadzoru zgodnie z art. 121 ust. 3 TFUE Rada i Komisja monitorują wdrażanie programów konwergencji na podstawie informacji przekazywanych przez państwa członkowskie objęte derogacją oraz ocen dokonywanych przez Komisję i Komitet Ekonomiczno-Finansowy, w szczególności w celu stwierdzenia znacznych rzeczywistych lub spodziewanych rozbieżności między saldem sektora instytucji rządowych i samorządowych a średniookresowym celem budżetowym lub ścieżką dostosowawczą prowadzącą do tego celu.

Ponadto Rada i Komisja monitorują politykę gospodarczą nieuczestniczących państw członkowskich w świetle celów programów konwergencji, aby zapewnić, iż prowadzona przez nie polityka służy osiągnięciu stabilności, a tym samym uniknięciu niedostosowania realnego kursu wymiany i nadmiernych wahań nominalnych kursów wymiany.

2. W przypadku stwierdzonego znacznego odstępstwa od ścieżki dostosowawczej prowadzącej do średniookresowego celu budżetowego, w rozumieniu art. 9 ust. 1 akapit trzeci niniejszego rozporządzenia, oraz aby zapobiec

wystąpieniu nadmiernego deficytu, Komisja kieruje do danego państwa członkowskiego ostrzeżenie, zgodnie z art. 121 ust. 4 TFUE.

W terminie miesiąca od daty przyjęcia ostrzeżenia, o którym mowa w akapicie pierwszym, Rada analizuje sytuację i przyjmuje zalecenie w sprawie niezbędnych działań w oparciu o zalecenie Komisji zgodnie z art. 121 ust. 4 TFUE. Zalecenie to zobowiązuje do usunięcia odstępstwa w terminie nie dłuższym niż pięć miesięcy. Termin ten skraca się do trzech miesięcy, jeżeli w swoim ostrzeżeniu Komisja stwierdzi, że sytuacja jest szczególnie poważna i uzasadnia pilne podjęcie działań. Na wniosek Komisji Rada podaje zalecenie do wiadomości publicznej.

W terminie wyznaczonym przez Radę w zaleceniu wydanym na mocy art. 121 ust. 4 TFUE dane państwo członkowskie informuje Radę o podjętych w związku z zaleceniem działaniach.

Jeżeli dane państwo członkowskie nie podejmie odpowiednich działań w terminie określonym w zaleceniu Rady na mocy akapitu drugiego, Komisja bezzwłocznie zaleca Radzie przyjęcie większością kwalifikowaną decyzji stwierdzającej brak skutecznych działań. Jednocześnie na mocy art. 121 ust. 4 TFUE Komisja może zalecić Radzie przyjęcie zmienionego zalecenia w sprawie niezbędnych działań.

Jeżeli Rada nie przyjmie, na zalecenie Komisji, stwierdzającej brak skutecznych działań, a dane państwo członkowskie w dalszym ciągu nie podejmie odpowiednich działań, Komisja, po upływie miesiąca od wydania wcześniejszego zalecenia, zaleca Radzie przyjęcie decyzji stwierdzającej brak skutecznych działań. Uznaje się, że decyzja została przyjęta przez Radę, jeżeli w terminie dziesięciu dni od przyjęcia wniosku przez Komisję Rada nie odrzuci go zwykłą większością głosów. Jednocześnie na mocy art. 121 ust. 4 TFUE Komisja może zalecić Radzie przyjęcie zmienionego zalecenia w sprawie niezbędnych działań.

Podejmując decyzję o niepodjęciu działań, o której mowa w akapicie czwartym i piątym, Rada stanowi, nie uwzględniając głosu członka Rady reprezentującego dane państwo członkowskie.

Rada składa Radzie Europejskiej formalne sprawozdanie z podjętych w efekcie decyzji.

3. Odstępstwo od średniookresowego celu budżetowego lub odpowiedniej ścieżki dostosowawczej prowadzącej do niego jest oceniane na podstawie oceny ogólnej określonej w art. 9 ust. 1, w której punktem odniesienia jest saldo strukturalne i która obejmuje również analizę wydatków po skorygowaniu o dyskrecjonalne działania po stronie dochodów.

Ocena tego, czy odstępstwo jest znaczące, obejmuje w szczególności następujące kryteria:

- a) w przypadku państwa członkowskiego, które nie osiągnęło jeszcze średniookresowego celu budżetowego, podczas oceny zmiany salda strukturalnego – czy odstępstwo wynosi co najmniej 0,5 % PKB w ciągu jednego roku lub co najmniej 0,25 % PKB średnio rocznie w ciągu dwóch kolejnych lat;
- b) podczas oceny tempa wzrostu wydatków skorygowanego o skutki działań dyskrecjonalnych po stronie dochodów – czy odstępstwo ma łączny wpływ na saldo sektora instytucji rządowych i samorządowych w wysokości co najmniej 0,5 % PKB w ciągu jednego roku lub narastająco w ciągu dwóch kolejnych lat.

Odstępstwo dotyczące tempa wzrostu wydatków nie jest uznawane za znaczące, jeżeli dane państwo członkowskie osiągnęło z nadwyżką średniookresowy cel budżetowy, uwzględniając możliwości znacznych dochodów nadzwyczajnych, a plany budżetowe zawarte w programie konwergencji nie stanowią zagrożenia dla osiągnięcia tego celu w okresie objętym programem.

Podobnie, odstępstwo to może również nie być brane pod uwagę, jeżeli wynika ono z nadzwyczajnego i niezależnego od danego państwa członkowskiego zdarzenia, które wywiera istotny wpływ na saldo sektora instytucji rządowych i samorządowych lub w przypadku pogorszenia koniunktury gospodarczej w strefie euro lub całej Unii, pod warunkiem że nie zagraża to stabilności finansów publicznych w średnim okresie.”;

14) dodaje się sekcję w brzmieniu:

„SEKCJA 3A

ZASADA NIEZAWISŁOŚCI STATYSTYCZNEJ

Artykuł 10a

Dla zapewnienia, że wielostronny nadzór opiera się na silnych i niezależnych statystykach, państwa członkowskie gwarantują niezawisłość zawodową krajowych organów statystycznych, których działania są zgodne z europejskim kodeksem praktyk statystycznych ustanowionym rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 223/2009 z dnia 11 marca 2009 r. w sprawie statystyki europejskiej (*). Wymagane są co najmniej:

- a) przejrzyste procedury rekrutacji i dymisji oparte wyłącznie na kryteriach zawodowych;
- b) przydział środków budżetowych dokonywany corocznie lub w trybie wieloletnim;

c) termin publikacji najważniejszych informacji statystycznych określony z odpowiednim wyprzedzeniem.

(*) Dz.U. L 87 z 31.3.2009, s. 164.”;

15) dodaje się artykuł w brzmieniu:

„Artykuł -11

1. Komisja zapewnia stały dialog z właściwymi władzami państw członkowskich zgodnie z celami niniejszego rozporządzenia. W tym celu Komisja przeprowadza między innymi misje służące ocenie sytuacji gospodarczej w danym państwie członkowskim i rozpoznaniu ewentualnych zagrożeń lub trudności w zakresie realizacji celów niniejszego rozporządzenia.

2. Komisja może podejmować misje wzmocnionego nadzoru w państwie członkowskim, do którego skierowano zalecenia wydane zgodnie z art. 6 ust. 2 lub art. 10 ust. 2, w celu monitorowania sytuacji na miejscu. Dane państwa członkowskie udzielają wszelkich informacji niezbędnych do przygotowania i przeprowadzenia takich misji.

3. W przypadku gdy dotyczy to uczestniczącego państwa członkowskiego lub państwa członkowskiego uczestniczącego w ERM2, Komisja może, w razie potrzeby, zaprosić do udziału w tych misjach nadzoru przedstawicieli Europejskiego Banku Centralnego.

4. Komisja informuje Rad o wynikach misji, o których mowa w ust. 2, a w razie potrzeby może podjąć decyzję o podaniu swoich ustaleń do wiadomości publicznej.

5. W przypadku przeprowadzenia misji, o których mowa w ust. 2, Komisja przekazuje wstępne ustalenia danym państwom członkowskim, aby mogły się do nich dostosować.”;

16) dodaje się artykuł w brzmieniu:

„Artykuł 12a

1. Nie później niż dnia 14 grudnia 2014 r. i co pięć lat po tym terminie Komisja publikuje sprawozdanie w sprawie stosowania niniejszego rozporządzenia.

Sprawozdanie to zawiera między innymi ocenę:

- a) skuteczności niniejszego rozporządzenia, zwłaszcza pod kątem tego, czy przepisy regulujące podejmowanie decyzji okazały się wystarczająco solidne;
- b) postępu w zapewnianiu ściślejszej koordynacji polityk gospodarczych i trwałej konwergencji wyników gospodarczych państw członkowskich zgodnie z postanowieniami TFUE.

2. W stosownym przypadku do sprawozdania załączony jest wniosek w sprawie zmiany niniejszego rozporządzenia, w tym w sprawie zmian procedur podejmowania decyzji.

3. Sprawozdanie przekazywane jest Parlamentowi Europejskiemu i Radzie”;

17) wszelkie odesłania do „art. 99 Traktatu” zastępuje się w całym rozporządzeniu odesłaniami do „art. 121 TFUE”.

Artykuł 2

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Strasburgu dnia 16 listopada 2011 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

J. BUZEK

Przewodniczący

W imieniu Rady

W. SZCZUKA

Przewodniczący